

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв

СПЕЦІАЛЬНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ (БАЯН, АКОРДЕОН)

Програма
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–II рівнів акредитації

Спеціальність
“Народна художня творчість”

Спеціалізація
“Народне інструментальне мистецтво”
(народні інструменти)

Київ – 2008

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв

**СПЕЦІАЛЬНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ
(БАЯН, АКОРДЕОН)**

Програма
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–II рівнів акредитації

Спеціальність
“Народна художня творчість”

Спеціалізація
“Народне інструментальне мистецтво”
(народні інструменти)

Київ – 2008

Видання здійснено на замовлення Державного методичного центру навчальних закладів культури і мистецтв України

СПЕЦІАЛЬНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ (БАЯН, АКОРДЕОН)

Програма для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I–II рівнів акредитації. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. – 24 с.

Укладач	<i>С. Д. Лотоцька</i> – викладач Калуського коледжу культури і мистецтв
Рецензенти:	<i>М. В. Черепанін</i> – доктор мистецтвознавства, професор, зав. кафедри музикознавства Інституту культури і мистецтв Прикарпатського університету ім. Василя Стуса <i>С. Яцишин</i> – викладач Самбірського училища культури
Редактор	<i>І. Б. Атаманчук</i>
Відповідальний за випуск	<i>Т. Ф. Стронько</i>

Навчальне видання

Формат 60×84_{1/16}. Папір офсетний. Друк ризографічний.
Ум. друк. арк. 1,4. Наклад 100 прим.

ПП “НОВА КНИГА”, м. Вінниця, вул. Квятека, 20

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції

ДК №2646 від 11.10.2006 р.

Тел. (0432)52-34-80, 52-34-82 Факс 52-34-81

E-mail: info@novaknyha.com.ua

© Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв України, 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У процесі формування організатора культурно-дозвілєвої діяльності, художнього керівника самодіяльного творчого колективу (народні інструменти) серед комплексу предметів спеціального циклу найважливішим є “Спеціальний музичний інструмент”. Він є однією з профільюючих дисциплін навчального плану зі спеціалізації “Народне інструментальне мистецтво”.

Програма з навчальної дисципліни “Спеціальний музичний інструмент” (баян, акордеон) розрахована на студентів вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації училищ (коледжів) культури та мистецтв на базі неповної загальної середньої освіти.

Програма укладена з урахуванням вимог державного стандарту нормативної навчальної дисципліни “Спеціальний музичний інструмент”.

Майбутня професія вимагає від випускника цілого комплексу теоретичних і практичних знань, умінь і навичок, здобутих у процесі вивчення навчальної дисципліни “Спеціальний музичний інструмент” у тісному зв’язку з такими предметами навчального плану, як “Теорія музики”, “Гармонія”, “Музична література”, “Аналіз музичних форм”, “Сольфеджіо”, “Вивчення оркестрових інструментів”, “Оркестровий клас”, “Інструментознавство та інструментовка”, “Фортепіано”, “Диригування та читання партитур” та ін.

Мета курсу – набуття студентами знань і практичних навичок. Клас спеціального інструмента (баяна, акордеона) посідає важливе місце у процесі формування кваліфікованого спеціаліста, що готується до роботи в закладах культури, відпочинку та освіти, з організації культурно-дозвілєвої діяльності; керівництва творчими колективами; педагогічної діяльності; збирання, збереження і розповсюдження народної культури і мистецтва.

Основні завдання:

- формування професійних навичок володіння інструментом (баян, акордеон), вивчення принципів і методів роботи над художнім та інструктивним (технічним) матеріалом;
- набуття навичок акомпанементу, читання нот з листа, транспонування, підбору по слуху;

- удосконалення творчих здібностей, художнього смаку і виконавської культури студентів;
- розширення загального музичного розвитку студентів на основі навчального репертуару;
- формування особистості, здатної до самостійної діяльності.

Методичні рекомендації

Успішному вирішенню головних завдань курсу сприятиме чітко спланована робота в процесі навчання в училищі (коледжі).

При підборі репертуару необхідно вирішити два основних завдання:

- яких нових знань і навичок набуде студент, працюючи над певним твором;
- розвитку яких сторін особистості буде сприяти зміст твору, що виконується.

Репертуар відіграє вирішальну роль у формуванні майбутнього спеціаліста, у вихованні його художнього смаку, музичного мислення, розвитку професійних навичок гри на інструменті. Навчальний репертуар повинен виховувати особистість студента, збагачувати його духовний світ, сприяти всебічному розвитку.

При підборі репертуару необхідно враховувати рівень музичної підготовки студента, його музичні здібності.

До репертуару повинні входити твори світової класики і твори сучасних композиторів, оригінальні твори та обробки пісень і танців.

Підбір репертуару має бути систематизований для планомірного розвитку виконавських навичок.

Вдало підібраний репертуар – запорука успішного навчання.

Значну увагу слід приділити вивченню творів композиторів-класиків.

Однією з найскладніших ділянок виховання і навчання є *робота над поліфонічними творами*. Вивчення поліфонічних творів позитивно впливає на загальний музичний розвиток, активізує сприйняття багатоплановості музичної тканини. Часто в багатьох творах гомофонно-гармонічного складу доводиться стикатися з елементами поліфонії, тому вивчення поліфонічних творів не можна недооцінювати.

Важливе місце в музично-виконавському розвитку студентів посідають *твори великої форми*. Робота над ними є основою формування масштабного музичного мислення, що необхідне при подальшому розвитку виконавської майстерності.

До репертуару треба включати твори різноманітні за стилем, жанром, формою. Потрібно враховувати національні особливості, традиції краю (регіону), де навчається і буде працювати випускник.

Широка палітра мелодико-інтонаційних, ритмічних, ладогармонічних, фактурних засобів виразності формуватиме всебічно розвинутого спеціаліста.

Великого поширення в навчальних закладах набуло навчання гри на готово-виборному і багатотембровому готово-виборному баяні та готово-виборному акордеоні, що дозволяє набагато розширити коло репертуарних можливостей. Завдяки конструкції сучасного баяна і акордеона можна включати до репертуару найрізноманітніші твори.

Якість сучасного баяна і акордеона відкрила виконавцям шлях до скарбниці світової музичної літератури (органної, фортепіанної, скрипкової). Це дає можливість (завдяки портативності інструмента) вносити шедеври світового музичного мистецтва на найширшу аудиторію, що особливо важливо для майбутнього спеціаліста, який працюватиме в закладах культури, відпочинку та освіти.

“... всяка робота над звуком є роботою над технікою.”
(Г. Нейгауз)

Повноцінне розкриття змісту музичного твору неможливе без постійного розвитку виконавської техніки студента.

Розвитку технічних навичок сприяє систематичне *освоєння інструктивного (технічного) матеріалу* – гам, арпеджіо, акордів, вправ, етюдів.

У залежності від технічного розвитку студента викладач *регулює кількість гам*, вправ та етюдів, рівень їх технічної складності.

У кожному семестрі рекомендується проводити технічний залік, на якому виконуються гами, арпеджіо, акорди, етюди і 1–2 п'єси художнього репертуару (акомпанемент, твір віртуозного характеру).

“У мистецтві можна знати, не вміючи,
але не можна вміти, не знаючи.”
(А. Дикий)

Обов'язково включати в процес роботи **читання нот з листа**. Музичний матеріал для читання повинен бути різноманітним і художньо повноцінним. Твори мають бути доступними за складністю виконання, а процес повинен бути систематичним.

Заняття в класі спеціального інструмента є творчим процесом. Потрібно розвивати у студентів творчу ініціативу, вміння **підбирати по слуху** знайомі мелодії та акомпанементи до них, транспонувати, робити переклад. Оволодіння цими навичками в студентів з вищим рівнем музичного розвитку може перерости у здатність до **імпровізації** і створення музики.

Починаючи з V семестру в програму доцільно включати акомпанемент. Репертуар творів для акомпанементу складається з кращих зразків народних пісень і танців, класичних і сучасних вокальних та інструментальних творів.

Важливе завдання педагога – прищепити студентові вміння і **навички самостійної роботи** над творами. Цьому сприятиме включення в індивідуальні робочі плани п'єс для самостійного вивчення. Тому, крім репертуару, що детально вивчається в класі зі спеціального інструменту, педагог повинен регулярно знайомити студентів з творами, знання яких знадобиться в майбутній практичній діяльності (популярні сучасні та народні пісні і танці). Ці твори не обов'язково вивчати напам'ять.

Для самостійної роботи планується вивчення етюдів простої фактури, ескізне вивчення творів художнього репертуару, танцювальні пісенні мелодії.

Самостійно студенти працюють над підбором мелодій по слуху і читанням нот з листа, пишуть анотації до творів. Контроль за цією діяльністю здійснюється викладачем безпосередньо на заняттях.

Важливо виховувати у студентів вміння донести вивчений репертуар до публіки (до слухачів). Оскільки напрямок майбутньої професійної діяльності випускників пов'язаний з організацією культурно-дозвілєвої діяльності, роботі з творчим колективом, треба привчати студентів переборювати зайве естрадне хвилювання, розвивати нави-

чки виконавства. З огляду на вищезазначене, а також з метою контролю за професійним ростом студентів та виховання навичок концертних виступів потрібно весь художній репертуар виконувати в академічних концертах (III, V і VII семестри) та у відкритих концертах-іспитах (II, IV, VI і VIII семестри).

До програми додається рекомендована методична література, рекомендований музичний матеріал і навчальна література.

Після закінчення вищого навчального закладу культури I-II рівнів акредитації випускникам присвоюється кваліфікація “Організатор культурно-дозвілєвої діяльності. Художній керівник самодіяльного творчого колективу (народні інструменти)”.

Обсяг курсу 594 год. З них 393 год. аудиторних занять і 201 год. для самостійного вивчення.

Програма розрахована на 8 семестрів.

Навчання здійснюється за традиційною методикою:

- вивчення технічного матеріалу (гами, арпеджіо, акорди, вправи, етюди на різні види техніки);
- вивчення ілюстративних творів, різних за стилями, формою і характером з поступово зростаючими виконавськими труднощами;
- самостійна робота студентів.

Форми роботи – індивідуальні заняття; самостійне вивчення творів.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Кредити	Аудиторні заняття	Самостійна робота
594/11	393	201

РОЗПОДІЛ ГОДИН ПО СЕМЕСТРАХ

Курс	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Семестр	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Кількість тижнів	18	21	17	20	17	20	16	15
К-сть год. у тижні	2	2	3	3	3	3	3	3
Всього годин	56	67	71	95	71	95	83	56

Курс	I	I	II	II	III	III	IV	IV
Аудиторні заняття	36	42	51	60	51	60	48	45
Самостійна робота	20	25	20	35	20	35	35	11
Форма контролю	диф. залік	диф. залік	екзам.	диф. залік	екзам.	диф. залік	екзам.	диф. залік держ. екс.

Підсумкова оцінка виставляється у VIII семестрі.

Програма складена з урахуванням сучасних вимог до підготовки кваліфікованих спеціалістів.

ЗМІСТ КУРСУ

I курс

I семестр

Протягом семестру студенти ознайомлюються з історією розвитку баяна і акордеона, їх значенням у самодіяльній художній творчості, з видатними виконавцями баяністами-акордеоністами – лауреатами Міжнародних конкурсів та Кубків світу (самостійна робота); особливостями конструкції та принципами звуковидобування, значення міха у звуковидобуванні, основними засобами артикуляції, штрихами та способами їх виконання.

За необхідністю коректується посадка і постановка.

Технічний матеріал

Гами До-, Соль-, Фа- (акордеоністи – До-, Соль-, Ре-) мажор, коротке арпеджіо, акорди. Штрихи – легато, нон легато, стакато, деташе, маркато. Темп помірний. Тривалості: половинні – шістнадцяті.

Один етюд.

Художній репертуар

Протягом семестру студент вивчає чотири різнохарактерні твори, різні за стилем, жанром, формою.

Самостійна робота

1. Історія розвитку баяна і акордеона, видатні виконавці баяністи-акордеоністи – лауреати Міжнародних конкурсів та Кубків світу.

2. Читання нот з листа.

3. Написання анотацій до творів, що вивчаються.

У середині семестру проводиться **технічний залік**, де виконується технічний матеріал (гами, арпеджіо, акорди, етюд) і один твір художнього репертуару.

У кінці семестру – **диференційований залік** у формі *академічного концерту*, на якому студент виконує три твори художнього репертуару.

II семестр

Технічний матеріал

Гами ля-, мі-, ре- (акордеоністи – сі) мінор (мелодичний вид), коротке арпеджіо, акорди.

Темп помірний. Тривалості: половинні – шістнадцяті. Штрихи – легато, нон легато, стакато.

Два етюди на різні види техніки (один з яких студент вивчає самостійно).

Художній репертуар

Чотири різнохарактерні твори. По можливості включати поліфонічний твір або твір з елементами поліфонії та твір великої форми.

Самостійна робота

1. Один етюд нескладної фактури.
2. Читання нот з листа.
3. Написання анотацій.

Технічний залік: гами, арпеджіо, акорди, два етюди (один з яких вивчений самостійно) та один твір художнього репертуару.

Диференційований залік у формі *академічного концерту*, на якому студент виконує три твори художнього репертуару.

II курс

III семестр

Технічний матеріал

Мажорні гами, коротке та довге арпеджіо, акордові послідовності на прискорення. Баяністи вивчають гами в 3-х позиціях (тональності – залежно від рівня підготовки студента), акордеоністи – До-, Соль-, Ре мажор.

Хроматична гама.

Два етюди на різні види техніки (один з яких – самостійна робота).

Художній репертуар

Поліфонічний твір (або твір з елементами поліфонії). Твір великої форми. Дві різнохарактерні п'єси.

Самостійна робота

1. Етюд.
2. Читання нот з листа.
3. Написання анотацій.

Технічний залік: гами, арпеджіо, акорди, два етюди (один з яких вивчений студентом самостійно) і твір художнього репертуару.

Екзамен – у формі *академічного концерту*: три твори художнього репертуару.

IV семестр

Технічний матеріал

Мінорні гами (гармонічний вид), коротке, довге та ламане арпеджіо, акордові послідовності. Тональності: ля-, мі-, ре- (акордеоністи – сі) мінор.

Мелізми (форшлагги, трелі, тремоло). Д7 з оберненням.

Два етюди на різні види техніки (один з яких вивчається самостійно).

Художній репертуар

Твір поліфонічного викладу, твір великої форми, два різнохарактерні твори.

Самостійна робота

1. Етюд.
2. Читання нот з листа.
3. Написання анотацій.
4. Підбір по слуху простих мелодій.

Технічний залік: гами, арпеджіо, акорди, два етюди (один з яких вивчений самостійно), одна віртуозна п'єса художнього репертуару.

Диференційований залік у формі *академічного концерту*: три твори художнього репертуару.

III курс

V семестр

Технічний матеріал

Удосконалення гри мажорних гам, арпеджіо, акордів усіма різними видами штрихів, включаючи комбіновані.

Вивчення гам До-, Соль-, Фа- (акордеоністи – Ре) мажор терціями.

Мелізми (мордент, групето). Глісандо.

Гармонічне з'єднання Т – S – Д.

Етюд.

Художній репертуар

4 твори (включаючи поліфонічний твір і твір великої форми).

Самостійна робота

1. Ознайомлення з музичним матеріалом пісень і танців (складність – залежно від рівня виконавської майстерності студента).
2. Повторення творів художнього репертуару з метою накопичення концертного репертуару.
3. Читання нот з листа.
4. Написання анотацій.

Технічний залік: гами, арпеджіо, акорди. Етюд, твір художнього репертуару.

Екзамен у формі *академічного концерту*: три твори художнього репертуару (поліфонічний твір, твір великої форми, п'єса).

VI семестр

Технічний матеріал

Удосконалення гри гам, арпеджіо (коротке, довге, ламане), акордів усіма різними видами штрихів, включаючи комбіновані у швидких темпах. Баяністи вивчають мажорні гами секстами, акордеоністи – мажорні гами до 3-х приклучевих знаків включно.

Один етюд.

Художній репертуар

Чотири твори (поліфонічний твір, твір великої форми, дві різнохарактерні п'єси).

Самостійна робота

1. Ескізне вивчення танцювальних мелодій народів світу.
2. Повторення етюдів (для вдосконалення технічних можливостей студента) і творів художнього репертуару (для накопичення концертного репертуару).
3. Читання нот з листа і підбір по слуху.
4. Написання анотацій.

Технічний залік: гами, арпеджіо, акорди. Етюд, віртуозний твір і танець, вивчений самостійно.

Диференційований залік у формі академічного концерту: три твори (поліфонічний твір, твір великої форми і п'єса художнього репертуару).

IV курс

VII семестр

Технічний матеріал

Удосконалення гри мажорних і мінорних гам у швидших темпах усіма різновидами штрихів. Довге, коротке і ламане арпеджіо. Акордові послідовності.

Етюд.

Художній репертуар

Чотири різножанрові твори, один з яких вивчається студентом самостійно.

Самостійна робота

1. Вивчення одного твору художнього репертуару.
2. Повторення етюдів та творів художнього репертуару, вивчених у попередніх семестрах.
3. Читання нот з листа і підбір по слуху.
4. Написання анотацій.

Технічний залік: гами, арпеджіо, акорди. Етюд, твір художнього репертуару (самостійна робота).

Екзамен у формі академічного концерту: три твори художнього репертуару.

VIII семестр

Технічний матеріал

Удосконалення гри гам, арпеджіо, акордів.

Художній репертуар

Протягом семестру студент вивчає програму державного екзамену, яка складається з чотирьох творів (поліфонічний твір, твір великої форми, дві різнохарактерні п'єси – оригінальні твори, переклади, обробки). У програму включаються два твори, вивчені в попередніх семестрах.

Самостійна робота

1. Повторення етюдів і творів художнього репертуару, вивчених у попередніх семестрах.
2. Читання нот з листа і підбір по слуху.
3. Написання анотацій.

У кінці семестру проводиться диференційований залік у формі прослуховування державної екзаменаційної програми.

Державний іспит:

- поліфонічний твір;
- твір великої форми;
- дві різнохарактерні п'єси.

РЕКОМЕНДОВАНА МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА

1. *Алексєєв І.* Викладання гри на баяні. – К.: Музична Україна, 1957.
2. *Акимов Ю.* Некоторые проблемы теории исполнительства на баяне. – М.: Музыка, 1980.
3. *Власов В.* Методика работы баяниста над полифоническими произведениями. – М.: Музыка, 1991.
4. *Горенко Л.* Робота баяниста над музичним твором. – К.: Музична Україна, 1982.
5. *Давидов М.* Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяниста. – К.: Музична Україна, 1997.
6. *Давидов М.* Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяниста (акордеоніста). – К.: Музична Україна, 2004.
7. *Коцюба М.* Деякі прийоми звуковидобування на баяні. – К.: Музична Україна, 1978.
8. *Липс Ф.* Искусство игры на баяне. – М.: Советский композитор, 1985.
9. *Оберюхтін М.* Проблеми виконавства на баяні. – К.: Музична Україна, 1989.
10. *Паньков О.* О работе баяниста над ритмом. – М.: Музыка, 1986.
11. *Поletaев А.* Пятипальцевая аппликатура на баяне. – М.: Музыка, 1962.
12. *Ризоль М.* Принципы применения пятипальцевой аппликатуры на баяне. – М.: Советский композитор, 1977.
13. *Судариков А.* Исполнительская техника баяниста. – М.: Музыка, 1986.
14. *Чиняков А.* Преодоление технических трудностей на баяне. – М., 1962.
15. *Яшкевич И.* Звукоизвлечение на баяне и аккордеоне. – М., 1972.
16. *Баян и баянисты.* – М., 1969–1987.

ДОДАТОК

Рекомендований музичний матеріал

I курс

Етюди

1. Беньямінов В. Етюд ля мінор.
2. Дювернуа Ж. Етюд До мажор (терції – сексти).
3. Салов Г. Етюд Соль мажор.
4. Холмінов О. Етюд ля мінор.
5. Черні К. Етюд До мажор (репетиції).
6. Черні К. Етюд в хроматичних пасажах.

Полифонічні твори

1. Бах Й. С. Арія До мажор.
2. Бах Й. С. Маленька прелюдія до мінор.
3. Бах Й. С. Менует.
4. Гедіке О. Сарабанда.
5. Кореллі А. Сарабанда.
6. “Там, де Ятрань круто в’ється”. Укр. нар. пісня. Обр. М. Різоля.

Твори великої форми

1. Андре Й. Соната Соль мажор.
2. Бетховен Л. Сонатина до мінор.
3. Бетховен Л. Сонатина Фа мажор.
4. Вебер К. М. Сонатина До мажор.
5. Майкапар С. Рондо.
6. Штейбельт Д. Сонатина До мажор.

П’єси

1. Абреу Ц. “Тіко-тіко”.
2. Баснер В. Романс із к/ф “Дні Турбіних”.
3. Верді Дж. Пісенька Герцога з опери “Ріголетто”.
4. Грибоедов О. Вальс.
5. Даргомижський О. Меланхолійний вальс.

6. Петров А. Музичний момент.
7. Рота Н. Мелодія з к/ф “Хрещений батько”.
8. Шуберт Ф. Музичний момент.

Обробки народних пісень і танців

1. “Їхав козак за Дунай”. Укр. нар. пісня. Обр. О. Онегіна.
2. “Кину кужіль на полицю”. Укр. нар. пісня. Обр. В. Логачова.
3. “Ой не ходи, Грицю”. Укр. нар. пісня. Обр. П. Шашкіна.
4. Угорський народний танець. Обр. Аз. Іванова.
5. “Чорнії брови”. Укр. нар. пісня. Обр. М. Різоля.

II курс

Етюди

1. Казанський С. Етюд мі мінор.
2. Лешгорн О. Етюд Фа мажор.
3. Хведченя В. Етюд фа мінор.
4. Черні К. Етюд соль мінор.
5. Шахов Г. Етюд ля мінор.

Поліфонічні твори

1. Бах Й. С. Арія соль мінор.
2. Бах Й. С. Інвенція до мінор.
3. Бах Й. С. Менует-тріо.
4. Бах Й. С. Прелюдія ре мінор.
5. Бах Й. С. Прелюдія-хорал.
6. Гендель Ф. Г. Чакона.
7. Глінка М. Двоголосна fuga.

Твори великої форми

1. Бетховен Л. Соната Фа мажор.
2. Гайдн Й. Соната-партіта (Дивертисмент).
3. Діабеллі А. Сонатина Фа мажор.
4. Золотарьов В. Дитяча сюїта № 1.
5. Золотарьов В. Дитяча сюїта № 2.

6. Золотарьов В. Дитяча сюїта № 3.
7. Золотарьов В. Дитяча сюїта № 4.
8. Золотарьов В. Дитяча сюїта № 5.
9. Золотарьов В. Дитяча сюїта № 6.
10. Моцарт В. Легка соната До мажор.
11. Моцарт В. А. Рондо в турецькому стилі з Сонати Ля мажор.
12. Чімароза Д. Соната Мі-бемоль мажор.
13. Чімароза Д. Соната Сі-бемоль мажор.

П'єси

1. Вільгельдо А. Аргентинське танго.
2. Гуно Ш. Вальс з опери “Фауст”.
3. Дмитрієв В. Російське інтермецо.
4. Дога Є. Вальс з к/ф “Мій лагідний і ніжний звір”.
5. Лонге Г. “Спокуса” (Жарт).
6. Піццигоні П. “Світло і тіні” (Вальс-мюзет).
7. Рибалкін А. Музичний момент.
8. Сорока В. Зима.

Обробки народних пісень і танців

1. “Зеленеє жито, зелене”. Укр. нар. пісня. Обр. М. Корецького.
2. Молдавський народний танець. Обр. А. Шалаєва.
3. “Посилала мене мати”. Укр. нар. пісня. Обр. М. Корецького.
4. “Садом, садом, кумасенько”. Укр. нар. пісня. Обр. Аз. Іванова.
5. Циганський танець. Обр. С. Бубенцової.
6. “Як з Бережан до Кадри”. Пісня січових стрільців. Обр. В. Сороки.

Самостійна робота

1. Беньямінов В. Етюд ля мінор.
2. Дювернуа Ж. Етюд До мажор.
3. Салов Г. Етюд Соль мажор.
4. Холмінов О. Етюд ля мінор.
5. Черні К. Етюд До мажор.
6. Черні К. Етюд в хроматичних пасажах.

III курс

Етюди

1. Дювернуа Ж. Етюд Фа мажор.
2. Павлючук С. Етюд до мінор.
3. Попов А. Етюд фа мінор.
4. Саєвський В. Етюд мі мінор.
5. Чапкій С. Етюд сі мінор.

Поліфонічні твори

1. Бах Й. С. Арія Мі-бемоль мажор.
2. Бах Й. С. Інвенція ля мінор.
3. Бах Й. С. Інвенція Фа мажор.
4. Бах Й. С. Органна прелюдія До мажор.
5. Бах Й. С. Органна прелюдія ре мінор.
6. Бах Й. С. Фантазія ре мінор.
7. Сейбер К. Прелюдія і fuga ля мінор.

Твори великої форми

1. Бетховен Л. ван. Рондо-капричіозо.
2. Гайдн Й. Соната мі мінор.
3. Моцарт В. А. Соната До мажор.
4. Скарлатті Д. Соната ре мінор.
5. Скарлатті Д. Соната До мажор.
6. Чімароза Д. Соната соль мінор.
7. Яшкевич І. Соната До мажор.
8. Яшкевич І. Соната в старовинному стилі. Фінал.

П'єси

1. Власов В. Експромт.
2. Герхон Є. "Повітряна кукурудза".
3. Грушеускі Є. Токата.
4. Дакен Л. "Зозуля".
5. Дога Є. "Портрет" з к/ф "Портрет дружини художника".
6. Журбін О. Концертна бурлеска.
7. Золотарьов В. "Старовинна казка" з Камерної сюїти № 6.

8. Родрігес Х. Матос. Кумпарсіта.
9. Римський-Корсаков М. "Політ джмеля" з опери "Казка про царя Салтана".
10. Фроссіні П. Флік-флак.
11. Шопен Ф. Ноктюрн Мі-бемоль мажор.
12. Ютіла У. "Французький візит".

Обробки народних пісень і танців

1. Монті В. Чардаш.
2. "Глибока кирниця". Укр. нар. пісня. Обр. В. Сороки.
3. "Дощик". Укр. нар. пісня. Обр. М. Різоля.
4. "Зажурились галичанки". Укр. нар. пісня. Обр. В. Іванова.
5. Словацька полька. Обр. М. Різоля.
6. Фантазія на тему укр. нар. пісні "Ти ж мене підманула". Обр. Облікіна.

ТВОРИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ

Музичний матеріал для роботи з солістом-вокалістом

1. Білаш О., сл. Д. Луценка. Над прозорою криницею.
2. Білаш О., сл. Д. Павличка. Явір і яворина.
3. Тагарченко Г., сл. В. Крищенко. Пахне м'ята.
4. Юрків Б., сл. С. Пушика. Любисток.
5. Яковчук О. сл. І. Бердника. За отавами золотавими.

Музичний матеріал для роботи з вокальним ансамблем та хором

1. "Взяв би я бандуру". Укр. нар. пісня. Обр. М. Різоля.
2. "Місяць на небі". Укр. нар. пісня. Обр. М. Різоля.
3. "Ніч яка місячна". Укр. нар. пісня. Обр. М. Різоля.
4. "Сонце низенько". Укр. нар. пісня. Обр. М. Різоля.
5. "Чорнії брови". Укр. нар. пісня. Обр. М. Різоля.

Музичний матеріал для роботи з хореографічним колективом

1. Адамцевич Є. Запорізький марш.
2. Вільгельдо Г. Аргентинське танго.

3. Гапон П. Старовинний російський вальс "Обірвані струни".
4. Джойс А. Старовинний російський вальс "Спомин".
5. Дунаєвський І. Вихідний марш з к/ф "Цирк".
6. Комраков Ф. Танго.
7. П'яцолла А. Лібертанго.
8. Родрігес М. Х. Кумпарсіта.
9. Шатров І. Старовинний російський вальс "На сопках Маньчжури".
10. Український марш. Обр. М. Юцевича.
11. Орлов Я. Марш "Богдан Хмельницький".

IV курс

Етюди

1. Бургмюллер Ф. Етюд Фа мажор.
2. Канаєв М. Етюд До мажор.
3. Чайкін М. Етюд фа-дієз мінор.
4. Черні К. Етюд До мажор. Оп. 740.
5. Шендерьов Г. Етюд-токата.
6. Шопен Ф. Етюд фа мінор.
7. Шопен Ф. Етюд Ля мажор.

Поліфонічні твори

1. Бартон Д. Токата і fuga ре мінор.
2. Бах Й. С. Прелюдія і fuga до мінор (ДТК, I).
3. Бах Й. С. Прелюдія і fuga ре мінор (ДТК, II).
4. Бах Й. С. Прелюдія і fuga фа мінор (ДТК, II).
5. Бах Й. С. Фантазія і fuga соль мінор.
6. Бах Й. С. Органна фантазія і fuga ля мінор.
7. Йогансен Ю. Прелюдія мі мінор.
8. Клерамбо Л. Органна сюїта.

Твори великої форми

1. Бортнянський Д. Соната До мажор.
2. Бортнянський Д. Соната Фа мажор.

3. Бреме Г. Дивертисмент.
4. Власов В. Сюїта для баяна.
5. Дунаєвський І. Увертюра до к/ф "Діти капітана Гранта".
6. Зубицький В. Партіта.
7. Золотарьов В. Соната № 2.
8. Золотарьов В. Соната № 3.
9. Моцарт В. А. Соната мі мінор.
10. Семенов В. Болгарська сюїта.
11. Россіні Дж. Увертюра до опери "Севільський цирульник".
12. Россіні Дж. Увертюра до опери "Танкред".
13. Чайкін М. Соната № 1.

П'єси

1. Власов В. Боса-нова з циклу "Джазові імпровізації".
2. Власов В. "Кроки" з циклу "Джазові імпровізації".
3. Власов В. "Трійкою".
4. Золотарьов Вл. "Ферапонтів монастир" ("Роздуми біля фресок Діонісія").
5. П'яцолла А. Лібертанго.
6. Семенов В. "Калина красная". Фантазія на тему пісні Я. Френкеля.
7. Чайковський П. І. Іспанський танець з балету "Лебедине озеро".
8. Шопен Ф. Ноктюрн до-дієз мінор.

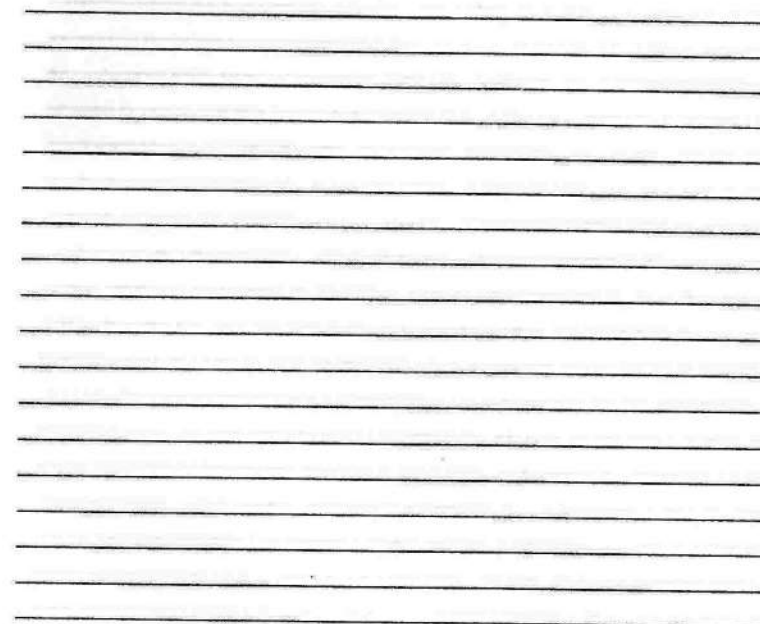
Самостійна робота

1. "Бодай ся когут збудив". Укр. нар. пісня. Обр. В. Сороки.
2. Горенко Л. Варіації на тему укр. нар. пісні "Їхав козак за Дунай".
3. Новіков В. Одеська кадрили.
4. Новіков В. "Розпрягайте, хлопці, коні". Варіації на тему укр. нар. пісні.
5. Парафраз на тему рос. нар. пісні "Утушка луговая". Обр. В. Іванова.
6. Фросіні П. Варіації на тему мелодії "Карнавал у Венеції".
7. Шайнський В. – Ютіла У. Пісенька Крокодила Гени з м/ф "Чебурашка".

НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

1. *Акимов Ю.* Школа игры на баяне. – М.: Сов.композитор, 1990.
2. *Альбом баяніста.* Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури. – К., 1956–1999.
3. *Антологія літератури для баяна.* – М.: Музыка, 1985–2001.
4. *Басурманов А. С.* Самоучитель игры на баяне. – М.: Сов.композитор, 1989.
5. *Бах Й. С.* Хорошо темперированный клавир. – М.: Музыка. – 1990.
6. *Бах Й. С.* Инвенции и симфонии. – М.: Музыка, 1991.
7. *Бах Й. С.* Маленькие прелюдии и фуги. – М.: Музыка, 1983.
8. *Баян в музучилище.* – М.: Сов. композитор, 1970–1996.
9. *Баян I–V класи.* К.: Музична Україна, 1970–1998.
10. *Готово-выборный баян в музучилище.* – М.: Сов.композитор, 1970–1996.
11. *Играй, мой баян.* В. 1–30. – М.: Воениздат, 1958–1985.
12. *Этюды для аккордеона.* – М.: Музыка, 1970–1987.
13. *Этюды для баяна.* – К.: Музична Україна, 1970–1996.
14. *Лушников В.* Школа игры на аккордеоне. – М.: Сов.композитор, 1985.
15. *Мирек А.* Самоучитель игры на аккордеоне. – М.: Сов.композитор, 1984.
16. *Онегин О.* Школа игры на баяне. – М.: Музыка. – 1980.
17. *Сорока В. І.* Вибрані твори та обробки українських народних пісень для баяна та акордеона. – Тербовля, 2002.
18. *Хрестоматія педагогического репертуара для баяна.* – М.: Музыка, 1960–1996.
19. *Хрестоматія педагогического репертуара для аккордеона.* – М.: Музыка, 1960–1996.
20. *Черні К.* Мистецтво рухливості пальців. Ор. 740. – К.: Музична Україна, 1972.

Для нотаток

Для нотаток

